

Јавно претпријатие УЛИЦИ И ПАТИШТА Скопје

**Финансиски извештаи
за годината што завршува на
31 декември 2023 и
Извештај на независните ревизори**

СОДРЖИНА:

	Страна
Извештај на независните ревизори	1 – 3
Финансиски извештаи	
Извештај за сеопфатната добивка	4
Извештај за финансиската состојба	5
Извештај за промените во главнината	6
Извештај за паричните текови	7
Белешки кон финансиските извештаи	8 – 23
Прилог 1 - Годишен извештај	
Прилог 2 - Годишна сметка	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ**ДО СОПСТВЕНИКОТ И РАКОВОДСТВОТО на Јавно претпријатие УЛИЦИ И ПАТИШТА Скопје***Извештај за финансиските извештаи*

Бевме ангажирани да извршиме ревизија на приложените финансиски извештаи на Јавно претпријатие УЛИЦИ И ПАТИШТА Скопје („Претпријатието“), кои се состојат од извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2023 година и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во главнината и извештајот за парични текови за годината што завршува на 31 декември 2023 година и прегледот на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на ревизијата спроведена во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Заради прашањата опишани во Основите за воздржување од давање мислење, ние не бевме во можност да собереме доволни и соодветни ревизорски докази како основа за ревизорско мислење.

Основи за воздржување од давање мислење

Како што е обелоденето во Белешката 17 кон придружните финансиски извештаи, евидентираната вредност на основната главнина на Претпријатието во сметководствената евиденција изнесува 23,186 илјади денари и истата не е регистрирана во Централниот регистар на Република Северна Македонија, односно според тековната состојба во Централен регистар на Република Северна Македонија не е наведен износот на основната главнина, притоа единствен сопственик на Претпријатието е Советот на Град Скопје. Износот на основната главнина, не е утврден ниту во Статутот на Претпријатието. Како резултат на тоа, не бевме во можност да се увериме во евидентираната вредност на основната главнина, така што потенцијалните ефекти од усогласувањето и евентуалните промени на состојбата на основната главнина не се вклучени во финансиските извештаи на Претпријатието на 31 декември 2023 година.

Како што е обелоденето во Белешката 3.1 кон придружните финансиски извештаи, сметководствената политика на Претпријатието е приходите и трошоците од договорот за изградба да се признаваат како приходи и трошоци во зависност од степенот на довршеност на договорената активност на крајот на периодот за известување, додека очекуваната загуба да се признава веднаш како расход кога е веројатно дека вкупните трошоци ќе ги надминат вкупните приходи од договорот. Меѓутоа, Претпријатието фактички ги признава приходите во моментот на завршување на договорената активност, додека трошоците ги признава тековно во периодот на нивното настанување. Ваквиот сметководствен третман не е во согласност со барањата на применливиот Меѓународен сметководствен стандард – МСС 11 „Договори за изградба“ ниту со горенаведената сметководствена политика. Како резултат на тоа, ние не бевме во можност да ги идентификуваме ефектите врз акумулираната добивка на 1 јануари 2023, ниту врз побарувањата, разграничените трошоци и приходи, акумулираната добивка на 31 декември 2023, ниту врз нето резултатот и даночните ефекти за годината што завршува на 31 декември 2023.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИКОТ И РАКОВОДСТВОТО на Јавно претпријатие УЛИЦИ И ПАТИШТА Скопје (продолжение)

Основи за мислење со резерва (продолжение)

Како што е обелоденето во Белешка 3.8, 4, 14 и 20 кон придружните финансиски извештаи, Претпријатието врши исправка поради обезвреднување на побарувањата од купувачи кога постои објективен доказ дека Претпријатието нема да може да ги наплати побарувањата според нивните договорени услови. На 31 декември 2023 година, побарувањата од купувачи изнесуваат 286,545 илјади денари кои во најголем дел се однесуваат на доспеани, но необезвреднети побарувања за кои Претпријатието не води точна евиденција за нивната старосна структура (вклучувајќи побарувања од поврзан субјект во износ од 259,796 илјади денари од кои за 70,531 илјади денари во текот на 2024 година се донесени Решенија за издавање на нотарски платен налог врз основа на веродостојна исправа за наплата) кои во најголем дел сеуште не се наплатени. Исто така, побарувањата од купувачи не беа адекватно конфирмирани. Како резултат на тоа, како и поради природата на документацијата на Претпријатието, ние не бевме во состојба да ја потврдиме состојбата на побарувањата од купувачи на ден 31 декември 2023 година со други ревизорски постапки, ниту бевме во состојба да ги утврдиме ефектите од потенцијалното обезвреднување на ден 31 декември 2023 година, ниту ефектите врз нето резултатот и потенцијалниот данок на добивка за годината што тогаш завршува.

Ние не бевме присутни на пописот на залихите на 31 декември 2023 година, бидејќи тој датум беше пред ние да бидеме ангажирани како ревизори на Претпријатието. Поради природата на средствата и евиденцијата на Претпријатието не бевме во можност да ги потврдиме количините преку алтернативни постапки. Исто така, нето сметководствената вредност на залихите на 31 декември 2023 година изнесува 25,360 илјади денари, притоа Претпријатието не извршило проценка на обезвреднувањето на залихите на 31 декември 2023 година и нивно сведување на пониската од набавната или нето реализациона вредност, ниту извршило анализа дали некои од залихите може да се користат подолго од еден пресметковен период за да истите се пренесат како стратешки залихи во рамките на недвижностите, постројките и опремата. Поради природата на евиденцијата на залихите не бевме во можност ниту преку алтернативни постапки да се увериме дали вредноста на залихите е реално прикажана во финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023.

Како што е наведено во Белешката 18 кон придружните финансиски извештаи, обврските кон добавувачи во износ од 206,852 илјади денари не беа адекватно конфирмирани. Поради ова, како и поради природата на документацијата на Претпријатието, ние не бевме во состојба да ја потврдиме состојбата на обврските кон добавувачи на ден 31 декември 2023 година со други ревизорски постапки и не сме во можност да дадеме мислење дали истите се објективно прикажани во финансиските извештаи на Претпријатието за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

Како што е обелоденето во Белешка 24 кон финансиските извештаи, Претпријатието било тужена страна во поголем број на судски постапки по разни основи (од добавувачи, тужби за надомест на штети и останато) кои произлегувале од редовното работење на Претпријатието. Раководството на Претпријатието сметало дека не постојат значајни идни обврски за плаќање од овие судски спорови. Ние не добивме независни конфирмации од правните застапници на Претпријатието и не бевме во можност да ги утврдиме ефектите од потенцијалните резервации за судски спорови врз нето сметководствената вредност на трошоците и обврските за резервации по судски спорови на ден 31 декември 2023, ниту врз нето резултатот и потенцијалниот данок на добивка за годината што тогаш завршува.

Како што е обелоденето во Белешка 3.4 кон придружните финансиски извештаи, Претпријатието не извршило актуарска проценка за да ја одреди сегашната вредност на акумулираните користи за вработените за испратнини и долгогодишна служба, ниту пак подготвило пресметка на краткорочните користи за вработените, што не е во согласност со барањата на МСС 19, "Користи за вработените". Како резултат на тоа, придружните финансиски извештаи не вклучуваат долгорочни резервации и краткорочни обврски за користи за вработените. Според тоа, ние не бевме во состојба да ги одредиме потенцијалните ефекти на горенаведените обврски врз финансиските извештаи на Претпријатието за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

Воздржување од давање мислење

Поради важноста на прашањата објаснети во Основите за воздржување од давање мислење, ние не изразуваме мислење за наведените финансиски извештаи на Јавно претпријатие УЛИЦИ И ПАТИШТА Скопје за годината што завршува на 31 декември 2023 година, подготвени во согласност со сметководствената регулатива која се применува во Република Северна Македонија.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИКОТ И РАКОВОДСТВОТО на Јавно претпријатие УЛИЦИ И ПАТИШТА Скопје (продолжение)

Обрнување внимание

Како што е наведено во Белешка 2.1 кон финансиските извештаи, за годината што завршува на 31 декември 2023, Претпријатието остварило значајна нето загуба во износ од 62,346 илјади денари, најмногу како резултат на намалените приходи и зголемените трошоци за изградба, како и заради зголемените плати на вработените со одлука на Управниот одбор на Претпријатието. Исто така, тековните обврски на Друштвото се значајно поголеми од тековните средства не земајќи ги предвид побарувањата од Град Скопје за кои е забележана отежната наплата, притоа заради ненавремено подмирување на обврските, Претпријатието во текот на 2023 година платило затезни камати во износ од 6,908 илјади денари. Понатаму, нето негативните парични текови од оперативни активности за годината што завршува на 31 декември 2023 изнесувале 3,512 илјади денари. Овие околности, заедно со останатите прашања потенцирани во Белешката 2.2, укажуваат на постоење на значајна материјална неизвесност која може да предизвика значајни сомнежи за способноста на Претпријатието да продолжи да работи според принципот на континуитет. Нашето мислење не е модификувано во врска со наведеното прашање.

Останато прашање

Ревизијата на финансиски извештаи на Претпријатието за годината што завршува на 31 декември 2022 година била извршена од страна на друг ревизор, кој во својот извештај од 23 мај 2023 година изразил мислење резерва за обезвреднување на вложувањата расположливи за продажба, обезвреднување на побарувања од купувачи, аванси и заеми, како и за неупишаност на основачкиот капитал на Претпријатието во тековната состојба.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Претпријатието е одговорно за подготвување на годишниот извештај (прилог 1 кон финансиските извештаи) и годишната сметка (прилог 2 кон финансиските извештаи) во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од Раководството на Претпријатието. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Претпријатието. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи што е во примена во Република Северна Македонија. Според наше мислење, историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Претпријатието за годината што завршува на 31 декември 2023.

МАЗАРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

Јане Иванов
Овластен ревизор
Управител

Скопје,
27 јуни 2024 година

Јане Иванов
Овластен ревизор

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНАТА ДОБИВКА
За годината што завршува на 31 декември 2023
(Во илјади денари)

	Белешка	2023	2022
Приходи од продажба	5	243,135	299,737
Останати приходи	6	21,861	16,139
		<u>264,996</u>	<u>315,876</u>
Трошоци за сировини и материјали	7	(76,279)	(87,624)
Трошоци за вработените	8	(151,458)	(130,942)
Амортизација	12	(9,989)	(9,596)
Останати трошоци од работењето	9	(82,687)	(65,026)
		<u>(320,413)</u>	<u>(293,188)</u>
(Загуба) / Добивка од работењето		<u>(55,417)</u>	<u>22,688</u>
Финансиски расходи, нето	10	(6,929)	(7,190)
(Загуба) / Добивка пред оданочување		<u>(62,346)</u>	<u>15,498</u>
Данок на добивка	11	-	(1,702)
(Загуба) / Добивка за годината		<u>(62,346)</u>	<u>13,796</u>
Останата сеопфатна добивка по оданочување		<u>-</u>	<u>-</u>
ВКУПНА СЕОПФАТНА (ЗАГУБА) / ДОБИВКА		<u>(62,346)</u>	<u>13,796</u>

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи.

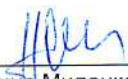
Овие финансиски извештаи се прифатени и одобрени од страна на раководството на 14 март 2024 година.

Одобрено од:

 Камил Ковачи
 Директор

 Виолета Стаменовска
 Раководител на сектор за
 финансии

 Надица Миланкова
 Сметководител

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
На 31 декември 2023 година
(Во илјади денари)

	<u>Белешка</u>	<u>31 декември 2023</u>	<u>31 декември 2022</u>
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Нематеријални средства	12	1,444	1,850
Недвижности, постројки и опрема	12	49,838	47,245
Вложувања расположливи за продажба		685	685
		<u>51,967</u>	<u>49,780</u>
Тековни средства			
Залихи	13	25,360	12,880
Побарувања од купувачи	14	286,545	266,799
Останати побарувања	15	15,388	12,909
Краткорочни позајмици		598	598
Пари и парични еквиваленти	16	18,808	34,496
		<u>346,699</u>	<u>327,682</u>
ВКУПНО СРЕДСТВА		<u><u>398,666</u></u>	<u><u>377,462</u></u>
ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ			
ГЛАВНИНА			
Основна главнина	17	23,186	23,186
Законски резерви		2,407	2,407
Акумулирана добивка		123,538	185,884
		<u>149,131</u>	<u>211,477</u>
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи	18	206,852	131,141
Останати обврски	19	42,683	34,844
		<u>249,535</u>	<u>165,985</u>
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		<u><u>398,666</u></u>	<u><u>377,462</u></u>

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА
За годината што завршува на 31 декември 2023
(Во илјади денари)

	<u>Основна главнина</u>	<u>Законски резерви</u>	<u>Акумулирана добивка</u>	<u>Вкупно</u>
Состојба на 31 декември 2022	23,186	2,407	172,088	197,681
Добивка за 2022 година	-	-	13,796	13,796
Останата сеопфатна добивка по оданочување	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022	<u>23,186</u>	<u>2,407</u>	<u>185,884</u>	<u>211,477</u>
Загуба за 2023 година	-	-	(62,346)	(62,346)
Останата сеопфатна добивка по оданочување	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023	<u>23,186</u>	<u>2,407</u>	<u>123,538</u>	<u>149,131</u>

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
За годината што завршува на 31 декември 2023
(Во илјади денари)

	<u>Белешка</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Парични текови од оперативни активности (Загуба) / Добивка пред оданочување		(62,346)	15,498
<i>Усогласување за:</i>			
Амортизација		9,989	9,596
Расходи за затезни камата, нето		6,908	7,188
Неотпишана вредност на отуѓени материјални средства		-	141
<i>Оперативна (загуба) / добивка пред промени во обртниот капитал</i>		(45,449)	32,423
Зголемување на побарувања од купувачи и останати побарувања		(21,552)	(46,895)
(Зголемување) / Намалување на залихи		(12,480)	6,682
Зголемување на обврски кон добавувачи и останати обврски		83,550	40,647
<i>Промени во обртниот капитал</i>		4,069	32,857
Платен данок на добивка		(673)	(1,702)
Платена затезна камата		(6,908)	(7,188)
Нето парични текови (користени за) / генерирани од оперативни активности		(3,512)	23,967
Парични текови од инвестициони активности			
Набавка на материјални и нематеријални средства		(12,176)	(2,049)
Нето парични текови користени за инвестициони активности		(12,176)	(2,049)
Нето (намалување) / зголемување на пари и парични еквиваленти		(15,688)	21,918
Пари и парични еквиваленти на 1 јануари	16	34,496	12,578
Пари и парични еквиваленти на 31 декември	16	<u>18,808</u>	<u>34,496</u>

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРЕТПРИЈАТИЕТО

Јавното претпријатие УЛИЦИ И ПАТИШТА Скопје својата дејност ја извршува од 1958 година како Градска управа за патишта, организација со самостојно финансирање. Од 1972 до 1992 година се наоѓа во состав на ЈКП Комуналец Скопје. Со Одлука бр.02-3800/7 од 08.10.21992, за поделба на ова претпријатие на повеќе посебни претпријатија и со заведување во судскиот регистар на Окружниот стопански суд во Скопје под бр.19253/92 од 29.12.1992 година ЈП Улици и Патишта Скопје започна да функционира како самостоен правен субјект. Согласно Законот за јавните претпријатија и Законот за трговските друштва, претпријатието од 29.10.2001 година, со упис во судскиот регистар-регистарска влошка бр.02039215?-7-09-000 е регистрирано како Јавно трговско друштво. Советот на Град Скопје е основач и сопственик на јавното претпријатие и ги има сите права и обврски кои произлегуваат од Законот и другите применливи прописи.

Регистрираното седиште на Претпријатието е на ул. „Коле Неделковски“ бр.38 - Скопје.

Основната регистрирана дејност на Претпријатието е 42.11 – Изградба на патишта и автопати. Заради извршување на својата дејност Претпријатието ги врши следните активности: изградба, реконструкција и одржување на улици, патишта и други велосипедски и пешачки патеки; изградба на коловозна конструкција на улици, патишта и надвозници; изработка на тротоари; обележување на патишта и други ознаки; поставување на заштитни огради, сообраќајни знаци и слично; изградба на аеродромски писти; одржување на сообраќајна сигнализација; одржување на улици и сообраќајници во зимски услови. Претпријатието дејноста од јавен интерес ја врши трајно и без прекин. Неговата работа е јавна и транспарентна во согласност со Законот, Статутот и останатите прописи со кои се уредуваат условите и начинот на вршење на дејноста од јавен интерес.

Управувачки и раководни органи на Претпријатието се Управниот одбор, Надзорниот одбор за контрола на материјално-финансиско работење и Директорот.

Вкупниот број на вработени во Претпријатието на 31 декември 2023 година изнесува 245 вработени (2022: 242 вработени).

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Во согласност со одредбите на Законот за трговски друштва (“Службен весник” бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 13/14, 41/14, 138/14 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18, 195/18, 225/18, 239/18 и 290/20, 215/21 и 99/22) правните лица во Република Северна Македонија имаат обврска да водат сметководствено и да подготвуваат финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во Службен весник на Република Северна Македонија.

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство (“Службен весник” 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник стапи во примена од 1 јануари 2010 година.

До датумот на составување на придружните финансиски извештаи, измените и дополнувањата на Меѓународните стандарди за финансиско известување („МСФИ/МСС“) и толкувањата на КТМФИ кои стапиле на сила за годишните периоди кои започнуваат после 1 јануари 2009 година сè уште не се преведени и објавени за примена во Република Северна Македонија, така што приложените финансиски извештаи се подготвени во согласност со горенаведената регулатива (Белешка 25).

Имајќи ги предвид потенцијално материјалните значајни ефекти од разликите помеѓу горенаведените сметководствени прописи кои се применуваат во Република Северна Македонија и Меѓународните стандарди за финансиско известување, кои можат да имаат влијание на реалноста и објективноста на финансиските извештаи на Претпријатието, придружните финансиски извештаи не можат да се сметаат за финансиски извештаи подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

Притоа, придружните финансиски извештаи на Претпријатието се прикажани во согласност со билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на годишната сметка (“Службен весник” бр. 60/14), чиј сет на финансиски извештаи во поединечни делови отстапува од начинот на презентација на одредени билансни позиции предвидени со усвоениот МСС 1 – Презентирање на финансиските извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023 година

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ (продолжение)

Придружните финансиски извештаи се составени во согласност со принципот на набавна вредност, освен ако не е поинаку наведено во сметководствените политики кои се дадени во натамошниот текст. Во составувањето на овие финансиски извештаи Претпријатието ги применува сметководствените политики наведени во белешката 3.

Износите содржани во финансиските извештаи на Претпријатието се прикажани во илјади македонски денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република Северна Македонија

2.1 Принцип на континуитет

Финансиски извештаи на 31 декември 2023 година се подготвени врз основа на претпоставката дека Претпријатието ќе продолжи да работи според принципот на континуитет и дека истото ќе продолжи со својата работа во предвидлива иднина.

Претпријатието оствари значајна нето загуба во износ од 62,346 илјади денари, најмногу како резултат на намалените приходи и зголемените трошоци за изградба, како и заради зголемените плати на вработените со одлука на Управниот одбор на Претпријатието. Исто така, тековните обврски на Друштвото се значајно поголеми од тековните средства не земајќи ги предвид побарувањата од Град Скопје за кои е забележана отежната наплата, притоа заради ненавремено подмирување на обврските, Претпријатието во текот на 2023 година плати затезни камати во износ од 6,908 илјади денари. Понатаму, нето негативните парични текови од оперативни активности за годината што завршува на 31 декември 2023 изнесувале 3,512 илјади денари.

Макроекономските услови во кои Претпријатието ќе ја остварува својата активност во текот на 2023 година се условени од продолжените геополитички тензии од конфликтот помеѓу Русија и Украина, како и на Блискиот Исток, бавното пост-инфлациско закрепнување, како и домашните политички случувања. Ваквиот амбиент неповолно делува врз изгледите за раст на домашната економија и може да резултира во претпоставки и проценки кои бараат преоценување, што може да доведе до материјално прилагодување на сметководствената вредност на средствата и обврските во рамките на следните финансиски години.

Во моментот на издавање на овие финансиски извештаи е тешко да се процени понатамошното влијание врз работењето на Претпријатието. Затоа, Претпријатието изврши проценка дека ќе биде способно да го продолжи своето работење според принципот на континуитет. До датумот на ревидираните финансиски извештаи, Претпријатието продолжува да ги исполнува своите обврски како што доспеваат.

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1 Признавање на приходи

Приходи од градежни работи

Приходите од градежни работи се признаваат врз основа на издадена фактура. Приходите и расходите се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка според бруто принцип. Кога резултатот од работата не може веродостојно да се процени, приходите се признаваат само во висина на трошоците направени за работата и е веројатно дека ќе бидат исплатени, и притоа, трошоците се признаваат како трошок во периодот во кој настанале. Кога ќе се процени дека е веројатно вкупните трошоци да ги надминат вкупните приходи, очекуваната загуба веднаш се признава како трошок. Приходите се мерат според објективната вредност на надоместокот кој што е примен или се побарува. Приходите се прикажуваат намалени за проценетиот износ на рекламации, трговски работи и други слични одобрени попусти.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.1 Признавање на приходи (продолжение)

Приходи од градежни работи (продолжение)

Трошоците за реализација на градежните работи ги сочинуваат сите трошоци настанати врз основа на фактурираната реализација. Настанатите трошоци соодветно се признаваат како спротивставување на приходите во Извештајот за сеопфатна добивка во тековниот период.

Приходи од услуги

Приходите се признаваат до степенот до кој е веројатно дека Претпријатието ќе има економски придобивки и приходите можат да се измерат веродостојно. Приходите од продажба се признаваат во износ на фактурираната вредност на услугите дадени на купувачите, имајќи ги предвид договорните услови на плаќање, данокот на додадена вредност, рабатите и попустите.

3.2 Износи искажани во странска валута

Трансакциите настанати во странска валута се искажуваат во денари со примена на официјалните курсеви на Народна банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на трансакцијата.

Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажуваат со примена на официјални курсеви кои важат на денот на извештајот за финансиска состојба.

Нето позитивни и негативни курсни разлики, кои произлегуваат од конверзија на износите искажани во странска валута, се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка во периодот на настанување.

3.3 Оданочување

Тековен данок на добивка

Тековниот данок на добивка е пресметан според пропишаните даночни прописи и стапки кои биле на сила на денот на подготвување на извештајот за финансиска состојба. Крајниот данок за 2023 година се пресметува по стапка од 10% на добивката утврдена во билансот на успех коригирана за одредени непризнаени трошоци согласно законските одредби.

Одложен данок на добивка

Одложен данок на добивка се утврдува со примена на методот на обврски во извештајот за финансиска состојба за сите временски разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност во финансиските извештаи. Стапката на данок на добивка на денот на билансот на состојба се употребува за утврдување на одложените даночни средства и обврски. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочливи временски разлики. Одложени даночни средства се признаваат за одбитните временски разлики и ефектите од даночните загуби, кои се пренесуваат во обем во којшто постои веројатност дека ќе се оствари оданочлива добивка со цел да се овозможи одбитните временски разлики и пренесените даночни загуби да бидат искористени. Во овие финансиски извештаи, не постојат значајни временски разлики кои би се јавиле како основа за одложен данок на добивка.

Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат во износ намален за данокот на додадена вредност, освен:

- кога данокот при набавка на средството или услугата не може да се врати од даночните власти, во кој случај се признава како дел од набавната вредност на средството или дел од трошокот; и
- за побарувањата и обврските кои се прикажани со вклучен износ на данок на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се побарува од, односно се должи на даночните власти е вклучен како дел од побарувањата односно обврските на датумот на извештајот за финансиска состојба.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.4 Користи за вработените

Претпријатието во нормалниот тек на работењето, во име на вработените, врши уплати на придонеси за пензиско, здравствено осигурување, вработување и персонален данок на доход, кои се пресметуваат на бруто плата во согласност со домашната регулатива.

Претпријатието овие средства ги уплаќа во државните фондови - здравствен и пензиски, според законските стапки кои се во сила во текот на годината, а кои се пресметуваат на бруто плата. Трошокот за овие плаќања се признава во извештајот за сеопфатна добивка во истиот период кога и трошокот за соодветната плата. Не постојат други пензиски шеми или пост-пензиски планови за бенефиции па соодветно на тоа не постојат и дополнителни обврски кои се однесуваат на пензии.

Претпријатието исплаќа двократен износ од просечно исплатена нето плата во Република Северна Македонија како отпремнина во случај на заминување во старосна пензија и истите ги евидентира на готовинска основа во моментот кога настануваат. Претпријатието нема резервирано средства за ваквите отпремнини и користи за вработените, бидејќи смета дека истите нема да имаат значаен ефект врз финансиските извештаи.

Не постојат други пензиски шеми или бенефицирани пост-пензиски планови, па соодветно на тоа не постојат дополнителни обврски по таа основа.

3.5 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираната загуба поради обезвреднување, доколку постои. Почетното признавање ги вклучува фактурната вредност, увозните царински трошоци, други давачки при набавката кои се без право на враќање и сите други трошоци кои се прават со цел средството да се стави во работна состојба.

Амортизацијата се пресметува врз основа на пропорционална метода со цел набавната вредност на постројките и опремата да се амортизира во текот на нивниот корисен век на употреба.

Во продолжение се дадени годишни стапки за амортизација, применети на некои позначајни ставки од постројките и опремата за 2023 и 2022 година:

Градежни објекти	3% - 5%
Опрема за градежништво	5% - 10%
Градежни машини	10%
Компјутери	25%
Транспортни средства	10% - 25%
Мебел, алат и останата опрема	10% - 25%

Кога сметководствената вредност на средството е повисока од проценетата надоместувачка вредност, вредноста на средството веднаш се намалува до висината на неговата надоместувачка вредност.

Добивките или загубите кои произлегуваат од отуѓувањето или повлекувањето од употреба на постројките и опремата се определуваат како разлика меѓу приливите од отуѓувањето и сметководствената вредност на средството и истите се признаваат како приходи или расходи во извештајот за сеопфатна добивка.

Трошоците за редовно одржување и поправки на постројките и опремата се евидентираат на товар на деловните трошоци во моментот на нивното настанување.

3.6 Нематеријални средства

Нематеријалните средства се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација, како и акумулираната загуба поради обезвреднување, доколку постои. Нематеријалните средства вклучуваат компјутерски софтвер и лиценца кој е набавен одделно од хардверот. Трошокот за софтверот се амортизира со употреба на праволиниска метода на проценетиот век на траење кој изнесува 4 години.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.7 Залихи

Залихиите се евидентираат по набавна вредност со вклучување на сите трошоци при набавката (превоз, царини, шпедиција), намалени за добиени попусти и рабати. Застарената залиха се отпишува по пат на исправка на вредноста до нето реализационата вредност, врз основа на проценка на раководството за потенцијално обезвреднување на вредноста на залихите.

3.8 Финансиски инструменти

Финансиските средства и финансиските обврски се признаваат во моментот кога Претпријатието станува страна во договорните обврски по овие инструменти. Финансиските средства и финансиските обврски иницијално се евидентирани по објективната вредност.

Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувањата од купувачите и останатите побарувања се прикажуваат по нивната надоместлива вредност намалена за загубите поради обезвреднување кои се вклучени во оперативните трошоци. Надоместливиот износ се проценува земајќи ги во предвид потенцијалните доцнења со наплатата и неисполнувањето на обврските за плаќање. Отписот на побарувањата се спроведува врз основа на старосната структура на побарувањата и кога се оценува дека делумната или целосната наплата на побарувањата не е веројатна или врз основа на судска одлука, вонсудска спогодба или одлука донесена од страна на раководството. Сметководствената вредност на побарувањата се намалува преку исправка на вредноста на побарувањата и износот на трошокот се прикажува во извештајот за сеопфатна добивка. Последователните наплати на претходно отпишаните побарувања и соодветно намалување на исправките се прикажува како приход.

Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти вклучуваат готовина во благајна и пари на тековни сметки во денари и странска валута. За целите на составување на извештајот за паричните текови, парите и паричните еквиваленти ги вклучуваат средствата наведени погоре кои може брзо да се конвертираат во познат износ на пари и се подложени на незначителен ризик од промена на нивната вредност.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Финансиските обврски, иницијално вреднувани по објективна вредност, последователно се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Метода на ефективна камата е метода на пресметување на амортизираната набавна вредност на финансиската обврска и на распределба на трошокот од камата во текот на релевантниот период. Ефективната каматна стапка е стапката која точно ги дисконтира очекуваните идни парични плаќања или примања во текот на очекуваниот животен век на инструментот или, до нето сметководствената вредност на финансиската обврска, при иницијалното признавање.

3.9 Државни поддршки

Државните поддршки не се признаваат се додека не постои разумно уверување дека Претпријатието ќе се усогласи со условите поврзани со нив, и дека поддршките ќе бидат примени. Државните поддршки се признаваат во добивката или загубата на систематска основа во периодите во кои Претпријатието ги признава како расходи поврзаните трошоци за кои поддршките се наменети да ги надоместат. Конкретно, државните поддршки за да се добијат чиј основен услов им е Претпријатието да набави, изгради или на некој друг начин се стекне со нетековни средства, се признаваат како одложени приходи во извештајот за финансиската состојба и се пренесуваат во добивката или загубата на систематска и рационална основа за време на животниот век на стекнатото средство. Државните поддршки кои се добиваат како компензација за веќе настанатите трошоци без обврска за идни поврзани трошоци со истите, се признаваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат како побарување.

3.10 Компаративни информации

Со цел да се одржи конзистентност со презентацијата во тековната година, одредени ставки беа рекласифицирани за компаративни цели. Таквите рекласификации не резултираа во значајни промени на содржината и формата на финансиските информации презентирани во финансиските извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

При примената на сметководствените политики на Претпријатието, опишани во Белешка 3, Претпријатието користи најдобри можни проценки и разумни претпоставки кои се однесуваат на сметководствените вредности на средствата и обврските кои не се јасно видливи од други извори. Овие проценки и претпоставки се засновани на информациите од историското искуство како и други фактори кои се сметаат за релевантни во дадените околности. Идните вистински резултати можат да се разликуваат од проценетите износи.

Проценките и претпоставките повторно се проверуваат на континуирана основа. Повторното проверување на сметководствените проценки се признава во периодот во кој е извршена проверката доколку истата има влијание само на тој период или пак се признава во периодот на повторната проверка и во идните периоди доколку истата има влијание и врз тековниот и врз идните периоди. Во продолжение се дадени клучните проценки кои се поврзани со идни, или други клучни извори на проценка на неизвесноста на датумот на извештајот за финансиска состојба, кои имаат ризик да предизвикаат материјално значајно коригирање на сметководствената вредност на средствата и обврските во идната финансиска година.

Објективна вредност

Објективната вредност на финансиските инструменти, за која нема активен пазар, е одредена со примена на соодветни методи на вреднување. Претпријатието го применува сопственото професионално расудување во изборот на соодветните методи и претпоставки. Техниките кои се користени при вреднувањето на објективната вредност на финансиските инструменти се прикажани во белешка 20.

Корисен век на средствата

Одредувањето на корисниот век на средствата се заснова на искуството за слични такви средства, како и очекуваниот технолошки развој и промени во пошироката економија, индустриските фактори или локалните пазари. Соодветноста на проценката на корисните векови се прегледува на годишна основа, или во било кој момент кога ќе постои индикација за значајна промена во употребените претпоставки.

Обезвреднување на побарувањата од купувачи и другите побарувања

Обезвреднувањето на сомнителните побарувања се заснова на проценетите загуби од неможноста на третите страни да ги исполнат своите договорни обврски. Проценките кои се користат при проценката на адекватноста на обезвреднувањето на сомнителните побарувања се старосната структура на побарувања и историјата на отпис на побарувањата, кредитната способност на комитентите како и промените во услови за плаќање. Проценките ги вклучуваат и претпоставките за идното однесување на комитентите и идните готовински наплати. Доколку се влоши финансиската способност на комитентите, реалните отписи на сегашните побарувања може да бидат поголеми отколку очекуваните, при што тие може да го надминат тековното ниво на евидентираниите резервации за загуби поради обезвреднување. Раководството проценува дека не е потребно дополнително зголемување на резервациите за загуби поради обезвреднување од веќе прикажаните во финансиските извештаи.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Во илјади денари	
	Година што завршува на	
	31 декември	
	2023	2022
Приходи од одржување на коритото на река Вардар	16,905	5,395
Приходи од светлосна сигнализација	22,148	20,228
Приходи од изградба и одржување на сообраќајници	158,981	241,493
Приходи од одржување улици во зимски услови	32,093	27,626
Приходи од асфалтирање за трети лица	7,214	2,913
Останати приходи од продажба	5,974	2,082
	243,135	299,737

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

6. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	Во илјади денари Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Приходи од претходно одложени приходи за набавка на основни средства со субвенција	20,889	14,708
Приходи од донации	-	82
Наплатени, претходно обезвреднети побарувања	5	79
Останато	967	1,270
	<u>21,861</u>	<u>16,139</u>

7. ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	Во илјади денари Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Суровини и материјали	57,154	58,222
Електрична енергија	15,448	25,466
Потрошени резервни делови	2,812	3,215
Потрошен ситен инвентар и амбалажа	865	721
	<u>76,279</u>	<u>87,624</u>

8. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	Во илјади денари Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Бруто плати	148,263	126,458
Останати трошоци на вработените	3,195	4,484
	<u>151,458</u>	<u>130,942</u>

9. ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	Во илјади денари Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Трошоци за поштенски и телефонски услуги и интернет	1,005	1,051
Трошоци за одржување	3,687	1,136
Трошоци за транспорт	-	6
Трошоци за наем	3,195	921
Комунални услуги	143	693
Трошоци за изградба, летно одржување друго	51,531	35,042
Трошоци за надомест и други примања на УО и НО	1,760	1,840
Трошоци за репрезентација	217	98
Трошоци за осигурување	1,069	1,168
Банкарски провизии	429	198
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други даноци	2,660	103
Адвокатски трошоци	2,705	2,297
Трошоци за договори на дело	6,599	3,959
Судски трошоци	1,143	963
Останато	6,544	15,551
	<u>82,687</u>	<u>65,026</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

9. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ, НЕТО

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Негативни курсни разлики	(21)	(2)
Трошоци за затезни камати	(6,908)	(7,505)
Приходи од камата	-	317
	<u>(6,929)</u>	<u>(7,190)</u>

11. ДАНОК НА ДОБИВКА

Усогласувањето на данокот на добивка пресметан на добивката пред оданочување според законската даночна стапка е како што следува:

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
(Загуба) / Добивка пред оданочување	(62,346)	15,498
Непризнати трошоци за даночни цели	740	1,525
Даночна основа	<u>(61,606)</u>	<u>17,023</u>
Пресметан данок на добивка	-	1,702
Ефективна даночна стапка	<u>-</u>	<u>10.98%</u>

Пресметувањето и плаќањето на данокот на добивка за фискалната 2023 година, Претпријатието го извршува согласно Законот за данокот на добивка, односно 10% на остварената добивка, вклучувајќи го и даночниот ефект на приходи и трошоци кои се неоданочливи или неодбитни при утврдувањето на оданочливата добивка.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

12. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Во илјади денари	Транспортни средства, алат и канцелариски материјал					Нематеријални средства - софтвер
	Градежни објекти	Опрема и постројки	Вкупно материјални средства	Вкупно материјални средства	Вкупно материјални средства	
Набавна вредност						
Состојба на 1 јануари 2022	8,717	99,087	62,248	170,052	4,001	
Набавки	-	919	871	1,790	259	
Отуѓувања	-	(481)	(281)	(762)	(1,270)	
Состојба на 31 декември 2022	8,717	99,525	62,838	171,080	2,990	
Набавки	-	4,458	7,567	12,025	151	
Отуѓувања	-	(520)	(2,369)	(2,889)	-	
Состојба на 31 декември 2023	8,717	103,463	68,036	180,216	3,141	
Исправка на вредност						
Состојба на 1 јануари 2022	7,540	77,846	30,027	115,413	1,857	
Трошок за годината	326	4,199	4,518	9,043	553	
Отуѓувања	-	(229)	(392)	(621)	(1,270)	
Состојба на 31 декември 2022	7,866	81,816	34,153	123,835	1,140	
Трошок за годината	25	4,130	5,277	9,432	557	
Отуѓувања	-	(520)	(2,369)	(2,889)	-	
Состојба на 31 декември 2023	7,891	85,426	37,061	130,378	1,697	
Нето сметководствена вредност на:						
31 декември 2023	826	18,037	30,975	49,838	1,444	
31 декември 2022	851	17,709	28,685	47,245	1,850	

Во набавната вредност на недвижностите, постројките и опремата на 31 декември 2023 година е вклучен износ од 81,648 илјади денари кои се однесуваат на целосно амортизирани средства кои се сеуште во употреба.

13. ЗАЛИХИ

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември 2023	Година што завршува на 31 декември 2022
Суровини и материјали	19,614	8,494
Резервни делови	2,352	2,381
Ситен инвентар	3,458	2,146
Автогуми	459	411
Вредносно усогласување на залиха и ситен инвентар	(523)	(552)
	<u>25,360</u>	<u>12,880</u>

14. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември 2023	Година што завршува на 31 декември 2022
Побарувања од Град Скопје	259,796	234,768
Побарувања од купувачи	42,226	47,508
Дадени позајмици - доспеани	3,837	3,837
	<u>305,859</u>	<u>286,113</u>
Исправка на вредност	(19,314)	(19,314)
	<u>286,545</u>	<u>266,799</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

14. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ (продолжение)

Побарувањата од Град Скопје во износ од 259,796 илјади денари вклучуваат износ од 70,531 илјади денари за кои во текот на 2024 година се донесени Решенија за издавање на нотарски платен налог врз основа на веродостојна исправа за наплата на паричните побарувања, за кои до датумот на ревидираните финансиски извештаи сеуште нема наплата.

15. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари	
	Година што завршува на	
	2023	31 декември 2022
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Побарување за ДДВ	14,675	12,860
Побарувања за повеќе платен данок на добивка	673	-
Останато	<u>40</u>	<u>49</u>
	<u>15,388</u>	<u>12,909</u>

16. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Во илјади денари	
	Година што завршува на	
	2023	31 декември 2022
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Тековна сметка:		
- денарски сметки	18,789	34,477
Пари во благajна:		
- денари	<u>19</u>	<u>19</u>
	<u>18,808</u>	<u>34,496</u>

17. ГЛАВНИНА

Основна главнина

Според изводот од тековната состојба од Централниот Регистар на Република Северна Македонија вредноста на основната главнина не е утврдена. Согласно сметководствената евиденција на Претпријатието вредноста на основната главнина на 31 декември 2023 и 2022 година изнесува 23,186 илјади денари. Износот на основната главнина не е утврден ниту во Статутот на Претпријатието. Единствен сопственик на Претпријатието е Советот на Град Скопје.

Законски резерви

Во согласност со локалната законска регулатива, Претпријатието е обврзано секоја година да издвојува задолжителен резервен фонд од остварената нето добивка, како процент кој не може да биде помал од 5% од нето добивката за годината, се додека износот на резервите на Претпријатието не достигнат износ од 1/10 од основната главнина. Овие резерви можат да се искористат за покривање на загубите и не се распределуваат на основачот освен во случај на банкротирање на Претпријатието. Законските резерви можат да бидат распределени доколку се добие одобрување од страна на органот на управување.

18. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ

	Во илјади денари	
	Година што завршува на	
	2023	31 декември 2022
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Обврски кон добавувачи во земјата	195,999	131,141
Обврски кон добавувачи во странство	<u>10,853</u>	<u>-</u>
	<u>206,852</u>	<u>131,141</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

19. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Обврски за примени аванси	1,008	1,008
Обврски за данок на добивка	5,388	5,388
Обврски за персонални даноци	49	49
Обврски спрема вработените	18,786	16,530
Обврски за надомест и други примања на членови Управен Одбор	132	134
Одложени приходи од субвенции	16,286	10,701
Останати одложени плаќања на трошоци и приходи во идни периоди	1,034	1,034
	<u>42,683</u>	<u>34,844</u>

20. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

20.1 Управување со ризикот на капиталот

Претпријатието управува со капиталот за да се обезбеди дека ќе продолжи да работи и во иднина според принципот на континуитет преку настојување да постигне оптимален баланс помеѓу долговите и вкупната главнина.

Структурата на капиталот на Претпријатието се состои од основна главнина, законски резерви и акумулирана добивка.

Показател на задолженост

Раководството ја следи структурата на изворите на финансирање на Претпријатието на годишна основа. Како дел од ова следење, раководството ги анализира трошокот на капиталот и ризиците поврзани со секоја одделна класа на капиталот.

Показателот на задолженост е како што следува:

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Позајмици	-	-
Пари и парични еквиваленти	(18,808)	(34,496)
Нето долг	-	-
Капитал	149,131	211,477
Нето долг/Капитал	-	-

20.2 Категории на финансиски инструменти

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Финансиски средства		
Вложувања расположливи за продажба	685	685
Побарувања од купувачи	286,545	266,799
Краткорочни позајмици	598	598
Пари и парични еквиваленти	18,808	34,496
	<u>306,636</u>	<u>302,578</u>
Финансиски обврски		
Обврски кон добавувачи	206,852	131,141
	<u>206,852</u>	<u>131,141</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

20. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжени)

20.3 Цели на управување со финансиските ризици

Финансиските ризици ги вклучуваат пазарниот ризик (девизен ризик и каматен ризик), кредитниот ризик и ликвидносниот ризик. Финансиските ризици се следат на временска основа, и се избегнуваат првенствено преку намалувањето на изложеноста на Претпријатието на овие ризици. Претпријатието не користи било какви специјални финансиски инструменти за да ги избегне овие ризици затоа што ваквите инструменти не се во широка употреба во Република Северна Македонија.

Пазарен ризик

Во текот на своето работење Претпријатието е изложено првенствено на финансиските ризици од промена на курсот на странските валути и каматните стапки. Изложеноста на пазарниот ризик се следи преку анализата на сензитивноста.

Управување со девизниот ризик

Претпријатието не е изложено на девизен ризик на 31 декември 2023 и 2022 година, поради што Претпријатието не употребува посебни финансиски инструменти за намалувањето на овој ризик.

Управување со каматен ризик

Изложеноста на Претпријатието на пазарен ризик од промени на каматните стапки се однесува на парични средства во банки со променлива каматна стапка. Претпријатието управува со овој ризик преку одржување на соодветен однос помеѓу каматоносните средства и извори на финансирање.

Сметководствената вредност на финансиските средства и финансиските обврски на крајот на годината е како што следува:

	Во илјади денари	
	Година што завршува на	
	31 декември	
	2023	2022
Финансиски средства		
<i>Некаматоносни:</i>		
Вложувања расположливи за продажба	685	685
Побарувања од купувачи	286,545	266,799
Краткорочни позајмици	598	598
Пари и парични еквиваленти	18,808	34,496
	<u>306,636</u>	<u>302,578</u>
	<u>306,636</u>	<u>302,578</u>
Финансиски обврски		
<i>Некаматоносни:</i>		
Обврски кон добавувачи	206,852	131,141
	<u>206,852</u>	<u>131,141</u>

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Претпријатието на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на денот на извештајот за финансиска состојба. За финансиските инструменти со променливи каматни стапки, анализата е подготвена под претпоставка дека износите на крајот на годината биле непроменети во текот на целата година. При изготвувањето на анализата на сензитивноста на промените на каматните стапки, користено е зголемување или намалување на каматните стапки за 2 процентни поени, што претставува разумна процена на раководството за можните промени на каматните стапки кај финансиските инструменти со променлива каматна стапка.

На 31 декември 2023 и 2022 година, Претпријатието нема финансиски инструменти со променлива каматна стапка.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

20. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Управување со кредитниот ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот од неисполнување на договорените обврски од страна на деловните партнери, што би резултирало со финансиски загуби за Претпријатието. Претпријатието, главно соработува со Јавно претпријатие за државни патишта.

Сметководствената вредност на финансиските средства презентирани во овие финансиски извештаи ја претставува максималната изложеност на Претпријатието на кредитен ризик. Финансиските средства не се обезбедени со било каков колатерал.

Структурата на побарувањата од купувачите на 31 декември 2023 година е како што следува:

	Во илјади денари		
	Бруто изложеност	Исправка на вредноста	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	-	-	-
Доспеани, но неисправени побарувања	259,796	-	259,796
Доспеани, исправени побарувања	<u>42,226</u>	<u>(19,314)</u>	<u>22,912</u>
	<u>302,022</u>	<u>(19,314)</u>	<u>282,708</u>

Структурата на побарувањата од купувачите на 31 декември 2022 година е како што следува:

	Во илјади денари		
	Бруто изложеност	Исправка на вредноста	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	-	-	-
Доспеани, но неисправени побарувања	234,768	-	234,768
Доспеани, исправени побарувања	<u>47,508</u>	<u>(19,314)</u>	<u>28,194</u>
	<u>282,276</u>	<u>(19,314)</u>	<u>262,962</u>

Доспеани, но необезвреднети побарувања

Доспеаните но необезвреднетите побарувања за годината што завршува на 31 декември 2023 и 2022 година, во најголем дел вклучуваат побарувања од Град Скопје за кои Претпријатието нема усогласена сметководствена евиденција со Град Скопје, притоа за значаен дел од побарувањата се води постапка за наплата преку нотарски платни налози (Белешка 14). Исто така, Претпријатието води точна евиденција за староста на доспеаните побарувања.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

20.3 Цели на управување со финансиските ризици (продолжение)

Управување со ликвидносниот ризик

Табели за ликвидносен ризик

Следните табели детално ја прикажуваат преостаната договорна доспеаност на финансиските обврски. Табелите се изготвени врз основа на недисконтираните готовински текови на финансиските обврски.

Доспеаност на финансиските обврски

							Во илјади денари 31 декември 2023
	Просечна пондер. ефективна каматна стапка	До 1	Од 1 до 6	Од 7	Од 1 до 2	Над 2	Вкупно
		месец	месеци	месеци до 1 година	години	години	
Некаматносни	0%	206,852	-	-	-	-	206,852
		<u>206,852</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>206,852</u>
							Во илјади денари 31 декември 2022
	Просечна пондер. ефективна каматна стапка	До 1	Од 1 до 6	Од 7	Од 1 до 2	Над 2	Вкупно
		месец	месеци	месеци до 1 година	години	години	
Некаматносни	0%	131,141	-	-	-	-	131,141
		<u>131,141</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>131,141</u>

20.4 Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски е одредена на следниот начин:

- објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски со стандардни услови, со кои се тргува на активните ликвидни пазари, се одредува врз основа на котираните пазарни цени;
- објективната вредност на останатите финансиски средства и обврски се одредува во согласност со општо прифатените модели на вреднување кои се базираат на анализа на готовинските текови, со користење на цени од објавените тековни пазарни трансакции и понудени цени од деловните партнери за слични инструменти.

Сметководствена вредност во споредба со објективна вредност

Сметководствената вредност во споредба со објективната вредност за годините што завршуваат на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следува:

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

20. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

20.4 Објективна вредност на финансиските инструменти (продолжение)

	31 декември 2023		Во илјади денари 31 декември 2022	
	Сметковод. вредност	Објективна вредност	Сметковод. вредност	Објективна вредност
Финансиски средства				
Вложувања расположливи за продажба	685	685	685	685
Побарувања од купувачи	286,545	286,545	266,799	266,799
Краткорочни позајмици	598	598	598	598
Пари и парични еквиваленти	18,808	18,808	34,496	34,496
	<u>306,636</u>	<u>306,636</u>	<u>302,578</u>	<u>302,578</u>
Финансиски обврски				
Обврски кон добавувачи	206,852	206,852	131,141	131,141
	<u>206,852</u>	<u>206,852</u>	<u>131,141</u>	<u>131,141</u>

21. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Трансакциите со поврзани страни се однесуваат на трансакциите со Град Скопје и на исплати кон клучниот раководен кадар на Претпријатието.

Трансакциите за годината што завршува на 31 декември 2023 и 2022 се следниве:

	Во илјади денари	
	2023	2022
Приходи од продажба (Белешка 5)	230,127	294,742
Побарувања (Белешка 14)	259,796	234,768

Вкупните надоместоци за клучниот раководен кадар на Претпријатието во 2023 година изнесуваат 1,165 илјади денари (2022: 1,392 илјади денари).

22. ДАНОЧЕН РИЗИК

Во Република Северна Македонија тековно во сила се неколку даночни закони кои се воведени од страна на Министерството за финансии на Република Северна Македонија. Овие даноци вклучуваат: данок на додадена вредност, данок на добивка, персонален данок на доход и останати даноци. Освен тоа, регулативите кои се однесуваат на овие даноци не беа на сила подолг период, спротивно на соодветната легислатива во развиените пазарни економии. Дополнително, регулативите кои ја дефинираат имплементацијата на овие закони, често се нејасни или воопшто не постојат. Постојат спротивставени мислења, во однос на правното толкување на регулативата помеѓу различни министерства и државни организации. На тој начин се креираат неизвесности, како и правни конфликти. Даночните биланси, вклучувајќи ги и сите останати полиња на даночна регулатива (како што се увозните царини), можат да бидат предмет на преглед и контрола од неколку соодветни даночни власти, кои можат да проценат значајни казни и пенали.

Толкувањето на даночната легислатива од страна на даночните власти, применета врз трансакциите и активностите на Претпријатието, може да не коинцидира со толкувањата на Раководството. Како резултат на тоа, трансакциите можат да бидат оспорени од даночните власти и од Претпријатието може да биде побарано да плати дополнителни даноци, пенали и камати кои можат да бидат значајни. Документацијата на Претпријатието останува отворена за контрола од страна на даночните и царинските власти, за период од пет години. Ова практично значи дека даночните власти можат да одредат плаќање на дополнителни обврски во период од пет години од настанувањето на даночната обврска. Горенаведените објаснувања создаваат даночни ризици во Република Северна Македонија, кои се суштински позначајни од оние кои се вообичаени во земјите со повеќе развиени даночни системи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

23. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалните девизни курсеви користени при искажувањето на билансните позиции деноминирани во странска валута се следниве:

	<u>2023</u>	<u>Во денари 31 декември 2022</u>
ЕУР	61.4950	61.4932
УСД	55.6512	57.6535

24. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

Претпријатието е тужена страна во поголем број на судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Претпријатието. Тоа се тужби по разни основи (од добавувачи, тужби за надомест на штети и останато).

Раководството на Претпријатието смета дека не постојат значајни идни обврски за плаќање од овие судски спорови.

25. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Нов Правилник за водење сметководство

На 3 април 2024 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство (“Службен весник” 75/2024) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2023 година. Овој правилник ќе стапи во примена од 1 јануари 2025 година, освен МСФИ 17 Договори за осигурување кој ќе се применува од 1 јануари 2028 година.

Нема други настани по периодот на известување кои бараат корекција или дополнително обелоденување во финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

ПРИЛОГ 1 – ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ПРИЛОГ 2 - ГОДИШНА СМЕТКА